

УДК 346+336,5

Д. В. Телелеков

ORCID: 0009-0009-4455-712X

ЗАКЛАДИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК УЧАСНИКИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

У січні 2025 року був прийнятий Закон України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб», яким скасовано дію Господарського кодексу України і зобов'язано державні та комунальні заклади охорони здоров'я перереєструватися в державні та комунальні некомерційні товариства. У статті досліджено відмінності між некомерційним підприємством та некомерційним товариством. Вказано на позитивні та негативні риси реформування закладів охорони здоров'я. Зазначено, що медичні заклади в публічних закупівлях можуть виступати як замовниками для закупівлі медикаментів та обладнання, так і виконавцями, що надають медичні послуги. Участь у закупівлях закладів охорони здоров'я регулюється постановами Кабінету Міністрів України, які визначають особливості придбання лікарських засобів та медичних виробів.

Ключові слова: заклад охорони здоров'я, публічні закупівлі, лікарські засоби, комунальні некомерційні товариства, державні некомерційні товариства.

DOI 10.34079/2518-1319-2025-15-29-116-125

Постановка проблеми. Законом України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» (Закон України № 4196-IX, 2025) були внесені зміни до ст.16 Основ законодавства України про охорону здоров'я, відповідно до яких заклади охорони здоров'я комунальної власності (Закон України № 2801-XII, 1992) за організаційно-правовою формою можуть створюватися та функціонувати лише як комунальні некомерційні товариства або комунальні установи. Варто зауважити що це не перше реформування організаційно-правової форми закладів охорони здоров'я. В 2019 році до ст.16 Закону № 2801-XII були внесені зміни, якими передбачалося створення закладів охорони здоров'я комунальної власності за організаційно-правовою формою як комунальні некомерційні підприємства або комунальні установи. Ще не встигли заклади охорони здоров'я призвичаїтися до комунальних некомерційних підприємств, як їм відповідно до Закону № 4196-IX потрібно перереєструватись в комунальні некомерційні товариства або комунальні установи.

Щодо державних закладів охорони здоров'я, то на думку Ірини Селіванової (Селіванова, 2025) Закон № 4196-IX блокує перетворення в іншу організаційно-правову форму. У зв'язку з реформою вузькоспеціалізованих державних медичних установ (інститутів), засновниками яких є Міністерство охорони здоров'я України, Національна академія медичних наук України, Державне управління справами, ще в 2021 році державні заклади охорони здоров'я повинні були за організаційно-правовою формою утворені та функціонувати як державні некомерційні підприємства або державні установи. Тоді ж почав впроваджуватися пілотний проект щодо переведення Національного інституту раку на нову систему фінансування. З 1 січня 2025 року ці заклади, залишаючись переважно в формі бюджетної установи, почали заходити в Програму медичних гарантій. При цьому впродовж року вони мали автономізуватися, тобто змінити організаційну форму на державне некомерційне підприємство. Однак ст.

13 Закону № 4196-IX, на думку Селіванової І., ці зміни робить неможливими, оскільки з моменту його вступу в дію, а це 28 серпня 2025 року, створення юридичних осіб в організаційно-правових формах державних некомерційних підприємств забороняється (Селіванова, 2025).

Але нас більше хвилює питання яким чином вплине перетворення закладів охорони здоров'я на якість надання медичних послуг населенню, чи будуть вони мати право закуповувати за кошти держави лікарські засоби та медичне обладнання. Таке питання виникло у зв'язку з тим, що в абз. 18 ч. 5 ст. 3 Закону України «Про публічні закупівлі» зазначається «Дія цього Закону не поширюється на випадки, якщо предметом закупівлі є: послуги за договорами про медичне обслуговування населення, що надаються відповідно до закону». Інше питання – яким буде порядок закупівлі лікарських засобів комунальними некомерційними товариствами надалі, чи за рахунок самого товариства, чи за рахунок органів місцевого самоврядування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання здійснення публічних закупівель закладами охорони здоров'я та вплив скасування Господарського кодексу України на публічні закупівлі висвітлювався в наукових працях багатьох дослідників.

Загально-теоретичні і практичні аспекти здійснення публічних закупівель у сфері охорони здоров'я здійснював О. В. Змисля (Змисля, 2022).

Т. Римшин дослідила вплив скасування Господарського кодексу України на медичну реформу та зазначила про двозначність ситуації: з одного боку важливо, щоб держава забезпечила належний контроль за діяльністю корпоратизованих комунальних некомерційних підприємств, гарантувала доступність медичної допомоги для кожного громадянина, оскільки корпоратизація може призвести до подальшого скорочення мережі державних та комунальних закладів охорони здоров'я та порушення конституційного права на медичну допомогу та охорону здоров'я; з іншого боку – перетворення закладів охорони здоров'я створює умови для гнучкого управління, та потенційно, для державно-приватного партнерства (Римшин, 2025). Те ж саме стверджує і С. Бойко, який зазначає, що медичні установи отримають можливість самостійно обирати організаційно-правову форму. Це створюватиме передумови для розвитку різноманітних моделей управління і стимулюватиме конкуренцію за пацієнта, а отже, і за державні кошти (Бойко, 2025).

Одним із механізмів, який використовує держава для забезпечення доступу пацієнтів до нових, інноваційних та дороговартісних лікарських засобів, які неможливо отримати за звичайними процедурами закупівель є договори керованого доступу. Аналіз положень Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо договорів керованого доступу та загальний огляд договорів керованого доступу у європейській практиці проводив І. Демченко (Демченко, 2020). Правову природу договорів керованого доступу, які використовують в фармацевтичній діяльності на прикладі тлумачення законодавства України, країн Європейського союзу та Сполучених Штатів Америки здійснював і В. Пашков, який вказав на недоліки імплементації законодавства розвинутих країн щодо договорів керованого доступу, що призводить до порушення прав пацієнта (Пашков, 2021). В. Дмитришин вказує, що договір керованого доступу є одним із суттєвих елементів правового інституту примусового тимчасового обмеження патентних привілеїв, як ефективний механізм та системний захід міжнародного права інтелектуальної власності, створений з метою задоволення соціального запиту суспільства щодо необхідності гармонізації прав людини та прав інтелектуальної власності (Дмитришин, 2023).

Сфера публічних закупівель має багато ризиків, які за певних умов можуть призвести до вчинення злочину. В. Сірко дослідив корупційні ризики в у сфері публічних

закупівель та проаналізував методи їх мінімізації (Сірко, 2024). Враховуючи важливість проблеми та увагу суспільства до публічних закупівель, НАЗК провело власне дослідження та виявило низку корупційних ризиків під час воєнного стану: можливість подання тендерних пропозицій за ціною, вищою за очікувану вартість; зловживання закупівлями через електронний каталог; застосування «штучних перепон» у закупівлях для надання переваги необхідному учаснику; корупційні зловживання шляхом укладення прямих договорів; неможливість оскарження рішень, дій чи бездіяльності замовників під час проведення спрощених процедур закупівель; інші (нецінові) критерії оцінки пропозицій як інструмент зловживання тощо (НАЗК, 2023).

Ю. Доліновський розкрив питання розслідування злочинів, що вчиняються при здійсненні публічних закупівель у сфері охорони здоров'я та виокремив чотири напрями, за якими вчиняються основні типові правопорушення: організація тендерів (торгів); проведення тендерів; ведення тендерної документації; виконання договірних зобов'язань (Доліновський, 2018).

Мета дослідження. Однак наукові дослідження, які були проаналізовані, не дали чіткої відповіді на питання щодо правового статусу закладів охорони здоров'я як учасників публічних закупівель. Своє дослідження ми вирішили структурно розділити на дві частини: 1. дослідження правового статусу закладів охорони здоров'я беручи до уваги зміни в законодавстві щодо скасування ГК України; 2. аналіз повноважень закладів охорони здоров'я при здійсненні публічних закупівель.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основи законодавства України про охорону здоров'я під закладом охорони здоров'я розуміють юридичну особу будь-якої форми власності та організаційно-правової форми або її відокремлений підрозділ, що забезпечує медичне обслуговування населення на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників і фахівців з реабілітації. На даний час заклади охорони здоров'я функціонують як державні некомерційні підприємства або державні установи, комунальні некомерційні підприємства або комунальні установи (Закон України № 280/97-ВР ст. 16, 1997). Як ми вже зазначали, із скасуванням ГК України заклади охорони здоров'я, які будуть створюватися державою чи органом місцевого самоврядування можуть функціонувати лише як державні некомерційні товариства, комунальні некомерційні товариства або комунальні установи (Закон України № 4196-ІХ, 2025).

Разом з тим варто проаналізувати різницю в статусі комунального некомерційного підприємства і комунального некомерційного товариства. Комунальні некомерційні підприємства мають такі ознаки:

1. майно належить територіальній громаді (ЦК України № 435-ІV ст. 327, 2003) і перебуває в управлінні органу місцевого самоврядування;
2. не має мети отримання прибутку та здійснюють діяльність безкоштовно або за рахунок коштів, які не є прибутком;
3. не можуть розподіляти прибуток;
4. фінансування закладів охорони здоров'я, які діють в організаційно-правовій формі комунальних некомерційних підприємств, здійснюється в порядку, передбаченому Бюджетним кодексом України та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

На основі аналізу законодавства як чинного, так і того, що ще не в повному обсязі вступило в дію (Закон України № 4196-ІХ, 2025; Закон України № 280/97-ВР, 1997; ЦК України № 435-ІV, 2003), можна зробити висновок, що комунальні некомерційні товариства мають такі ознаки:

1. діють на підставі статуту та не мають на меті одержання прибутку;

2. єдиним учасником (засновником) є територіальна громада;
3. створюються для забезпечення досягнення соціальних та інших результатів у сфері охорони здоров'я, соціальній та/або гуманітарній сферах;
4. територіальна громада як учасник комунального некомерційного товариства не несе відповідальності за його зобов'язаннями, крім випадків, передбачених законом;
5. не мають права безоплатно передавати належне їм майно іншим юридичним чи фізичним особам, крім випадків, визначених законом;
6. майно буде передано їм на праві узуфрукта, тобто товариству потрібно буде здійснювати витрати, пов'язані з утриманням, використанням та обслуговуванням майна; всі плоди, продукція та доходи від користування майном належатимуть товариству; капітальний ремонт можна буде робити лише за попередньою письмовою згодою уповноваженого органу місцевого самоврядування без права на вилучення таких покращень;
7. майно таким товариствам належить на праві приватної власності відповідно до ст. 325 ЦК України.

В 2022 році був репрезентований План реалізації для Ukraine Facility (далі – План), який є одним з інструментів для відновлення, реконструкції та модернізації України, який може паралельно прискорити шлях України до набуття членства в Європейському Союзі. В Плані (Ukraine Facility, 2024, с. 155) особлива увага звертається на те, що «приватний сектор стикається з кількома фінансовими бар'єрами, які обмежують його участь у секторі охорони здоров'я. До них належать обмежений доступ до фінансування через непривабливі відсоткові ставки та дуже малий обсяг акціонерного фінансування» (Ukraine Facility, 2024). Після аналізу Плану стало зрозуміло чому була запропонована така організаційно-правова форма як некомерційні товариства, адже вона дозволяє залучати інвестиції і з приватного сектору як на умовах державно-приватного партнерства, так і надання ширшого спектру медичних послуг, платні послуги поза межами Програми медичних гарантій, тощо. Д. Новицький зазначає, що цей План передбачає завершення трансформації комунальних підприємств у корпоративні структури до 2025–2026 років. Крім того, з 2027 року буде заборонено дотаційне фінансування підприємств із державного та місцевих бюджетів, що стимулюватиме їх перехід на самоокупність і впровадження ефективних бізнес-моделей (Новицький, 2024).

Однак варто погодитися з С. Бойком, який зазначає, що незважаючи на потенційні переваги, які можуть бути при створенні некомерційних товариств, можуть бути і суттєві ризики, особливо в контексті реалізації моделі «гроші йдуть за пацієнтом» та гарантованого пакета медичних послуг. За відсутності чітких запобіжників реформа може призвести до зростання нерівності в доступі до медичної допомоги, поглиблення регіонального дисбалансу та фрагментації системи охорони здоров'я, що створює додаткові виклики як для самих закладів охорони здоров'я, так і для системи охорони здоров'я загалом (Бойко, 2025).

Щодо закладів охорони здоров'я як учасників публічних закупівель, відповідно до ст. 49 Конституції України кожному гарантується право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується *державним фінансуванням* відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм.

На виконання ст. 49 Конституції був прийнятий Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (Закон 2168-VIII, 2017), на основі якого здійснюється реалізація програми державних гарантій медичного обслуговування населення, що визначає перелік та обсяг медичних послуг, медичних

виробів та лікарських засобів, повну оплату надання яких пацієнтам держава гарантує за рахунок коштів Державного бюджету України згідно з тарифом, для профілактики, діагностики, лікування та реабілітації у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами. Заклади охорони здоров'я незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, які бажають бути надавачами медичних послуг відповідно до програми, зобов'язані укласти договір про медичне обслуговування населення з Національною службою здоров'я України. Але, як ми вже зазначали, згідно абз. 18 ч. 5 ст. 3 Закону України «Про публічні закупівлі», якщо предметом закупівлі є послуги за договорами про медичне обслуговування населення, що надаються відповідно до закону, така закупівля здійснюється без застосування процедур закупівель.

Однак, якщо медичне обслуговування здійснюється поза межами програми медичних гарантій, закупівля таких послуг здійснюється на загальних підставах відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

Після аналізу сайту електронної системи публічних закупівель «Прозорро» (Prozorro), можна стверджувати що заклади охорони здоров'я можуть виступати як замовниками (для закупівлі необхідних для функціонування препаратів, обладнання, майна тощо), так і виконавцями, тобто надавати медичні послуги, наприклад профілактичні огляди працівників, консультації вузькоспеціалізованих лікарів, проведення комп'ютерного психологічного тестування, тощо.

Заклад охорони здоров'я як замовник в публічних закупівлях повинен врахувати загальні норми законодавства у сфері закупівель, а також і галузеві норми, що стосуються охорони здоров'я, а саме: Постанови КМУ «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення» (Постанова КМУ №333, 2009), «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» (Постанова КМУ №1178, 2022), «Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу» (Постанова КМУ № 822, 2020). Зазначені Постанови КМУ встановлюють особливості закупівлі лікарських засобів. Так, у разі коли замовники, які є закладами охорони здоров'я або структурними підрозділами з питань охорони здоров'я обласних та Київської міської державних (військових) адміністрацій, здійснюють закупівлі лікарських засобів, які в установленому законом порядку зареєстровані в Україні, та медичних виробів за переліком, вартість яких становить або перевищує 50 тис. гривень, такі закупівлі здійснюються обов'язково з використанням електронного каталогу (Постанова КМУ №1178, 2022). Заклади охорони здоров'я державної та комунальної форми власності перш за все повинні здійснювати закупівлю лікарських засобів, які включені до Національного переліку основних лікарських засобів. Закупівля лікарських засобів, що не включені до зазначеного Національного переліку може бути здійснена лише за наявності бюджетних асигнувань, що залишаються після визначення повного обсягу потреби в лікарських засобах, включених до Національного переліку основних лікарських засобів або за рахунок власних коштів закладу охорони здоров'я. .

Висновки. Проведене дослідження участі закладів охорони здоров'я як учасників у публічних закупівлях дало можливість зробити такі висновки:

- перехід від державних чи комунальних некомерційних підприємств до державних чи комунальних некомерційних товариств має як позитивні, так і негативні риси. Позитивним може бути залучення приватного капіталу та запровадження ефективних бізнес-моделей. Негативними змінами можуть бути зростання нерівності у доступі до

медичних послуг, регіональний дисбаланс в кількості закладів охорони здоров'я та потенційна фрагментація системи охорони здоров'я;

- з 2027 року може бути поступове припинення державного дотаційного фінансування, що негативно вплине на функціонування закладів охорони здоров'я;

- медичні заклади мають можливість брати участь у закупівлях як замовники та виконавці, однак процес регулюється спеціальними нормами законодавства, що визначають порядок закупівлі лікарських засобів та медичних виробів;

- беручи до уваги наявність Програми медичних гарантій, на нашу думку, перехід закладів охорони здоров'я в некомерційні товариства не вплине на якість надання медичних послуг населенню.

Бібліографічний список:

- Бойко, С., 2025. Скасування Господарського кодексу України: вплив на систему охорони здоров'я. *Центр економічних і соціальних досліджень НІСД*, [онлайн]. Доступно: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2025-05/az_gospkodeks-zdorovya_ukr_290525.pdf> [Дата звернення 4 травня 2025].
- Демченко, І.С., 2020. Договори керованого доступу: загальна характеристика. *Підприємництво, господарство і право*, 8, сс. 76-81.
- Дмитришин, В.С., 2023. Договір керованого доступу як засіб обмеження патентних прав в сфері охорони здоров'я. За ред. І.В. Жукової та Є.О. Романенка. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку*: матеріали XXX Міжнародної наук.-практ. конф., м. Гамбург (Німеччина), 7 березня 2023 р. Гамбург: ГО «ВАДНД», сс. 113-119.
- Доліновський, Ю.С., 2018. *Особливості виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються під час здійснення публічних закупівель у сфері охорони здоров'я*. Кандидат юридичних наук. Дисертація. Національний університет «Львівська політехніка». 18 с.
- Закон України Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення № 2168-VIII, 2017. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text>>
- Закон України Про місцеве самоврядування в Україні № 280/97-ВР, 1997. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>>
- Закон України Основи законодавства України про охорону здоров'я № 2801-XII, 1992. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#n627>> [Дата звернення 4 травня 2025].
- Закон України Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб № 4196-IX, 2025. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>> [Дата звернення 5 травня 2025].
- Змисля, О.В., 2022. Особливості здійснення публічних закупівель у сфері охорони здоров'я: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра : спец. 073 - менеджмент / наук. кер. В. О. Касьяненко. Сумський державний університет. 50 с.
- Національне агентство з питань запобігання корупції, 2023. *Корупційні ризики під час проведення публічних закупівель в умовах воєнного стану (станом на червень 2023 року)*. [онлайн] Доступно: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kor-ryzyku_zakupivli.pdf> [Дата звернення 10 травня 2025].
- Новицький, Д., 2024. *Корпоратизація комунальних підприємств – реформа, яка змінить Україну*. [онлайн] Доступно: <<https://surl.li/dukbkg>> [Дата звернення 10 травня 2025].

- 2025].
- Пашков, В.М., 2021. Правова природа договорів керованого доступу (MEAs) в медичній сфері. *Полтавський правовий часопис*, 1, сс. 21-32. DOI: 10.21564/2786-7811.1.287597
- Постанова Кабінету Міністрів України Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення № 333, 2009. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-%D0%BF#Text>>
- Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» №1178, 2022. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF#n732>>
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу» №822, 2020. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/822-2020-п#n8>>
- Римшин, Т., 2025. Скасування Господарського кодексу України в аспекті медичної реформи. В: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. *Управлінські та правові засади забезпечення розвитку України як європейської держави*: зб. тез ХХІХ щорічної звітної наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів, м. Хмельницький, 27 березня 2025 року. сс.80-83.
- Селіванова, І., 2025. Відміна ГК України: які наслідки прийняття законопроекту для закладів охорони здоров'я. [онлайн] Доступно: <<https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/vidmina-gk-ukrayini-yaki-naslidki-priynyattya-zakonoproektu-dlya-zakladiv-ohoroni-zdorovya.html>>
- Сірко, В.С., 2024. Корупційні ризики в публічних закупівлях: аналіз корупційних ризиків та методів їх мінімізації, включаючи законодавчі та організаційні заходи. *Юридичний науковий електронний журнал*, 9, сс. 260-262. DOI: 10.32782/2524-0374/2024-9/60
- Цивільний кодекс України № 435-IV, 2003. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>>
- Ukraine Facility, 2024. *План для реалізації Ukraine Facility 2024-2027*. [онлайн] Доступно: <<https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/>> [Дата звернення 10 травня 2025].

References

- Boiko, S., 2025. Skasuvannia Hospodarskoho kodeksu Ukrainy: vplyv na systemu okhorony zdorovia [Abolition of the Commercial Code of Ukraine: impact on the healthcare system]. *Tsentr ekonomichnykh i sotsialnykh doslidzhen NISD*, [online]. Available at: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2025-05/az_gospkodeks-zdorovya_ukr_290525.pdf> [Accessed 4 May 2025]. (in Ukrainian).
- Demchenko, I.S., 2020. Dohovory kерованого доступу: zahalna kharakterystyka [Managed access agreements: general characteristics]. *Pidpryemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, 8, pp. 76-81. (in Ukrainian).
- Dmytryshyn, V.S., 2023. Dohovir kерованого доступу yak zasib obmezhenia patentnykh prav v sferi okhorony zdorovia [Managed access agreement as a means of restricting patent rights in the healthcare sector]. Edited by I.V. Zhukova and Ye.O. Romanenko. *Modern*

- Aspects of Science Modernization: State, Issues, Development Trends: Proceedings of the XXX International Scientific and Practical Conference, Hamburg (Germany), March 7, 2023. Hamburg: HO «VADND», pp. 113-119. (in Ukrainian).*
- Dolinovskiy, Yu.S., 2018. *Osoblyvosti vyivlennia ta rozsliduvannia zlochyniv, shcho vchyniautsia pid chas zdiisnennia publichnykh zakupivel u sferi okhorony zdorovia [Features of detecting and investigating crimes committed during public procurement in the healthcare sector]*. PhD in Law. Dissertation. National University "Lviv Polytechnic" 18 p. (in Ukrainian).
- National Agency for the Prevention of Corruption, 2023. *Koruptsiini ryzyky pid chas provedennia publichnykh zakupivel v umovakh voiennoho stanu (stanom na cherven 2023 roku) [Corruption Risks in Public Procurement under Martial Law (as of June 2023)]*. [online] Available at: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kor-ryzky_zakupivli.pdf> [Accessed 10 May 2025] (in Ukrainian).
- Novytskyi, D., 2024. *Korporatyzatsiia komunalnykh pidpriemstv – reforma, yaka zminyt Ukrainiu [Corporatization of utility companies is a reform that will change Ukraine]*. [online] Available at: <<https://surl.li/dukbkg>> [Accessed 10 May 2025] (in Ukrainian).
- Pashkov, V.M., 2021. *Pravova pryroda dohovoriv kerovanoho dostupu (MEAs) v medychnii sferi [The legal nature of managed access agreements (MEAs) in the medical field]*. *Poltavskiy pravovy chasopys*, 1, pp. 21-32. DOI: 10.21564/2786-7811.1.287597 (in Ukrainian).
- Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Deiaki pytannia derzhavnoho rehuliuвання tsin na likarski zasoby i vyroby medychnoho pryznachennia № 333 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine Some issues of state regulation of prices for medicines and medical products № 333], 2009. *Verkhovna Rada of Ukraine*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-%D0%BF#Text>> (in Ukrainian).
- Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Pro zatverdzhennia osoblyvostei zdiisnennia publichnykh zakupivel tovariv, robiv i posluh dlia zamovnykiv, peredbachenykh Zakonom Ukrainy «Pro publichni zakupivli», na period dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu v Ukraini ta protiahom 90 dniv z dnia yoho prypynennia abo skasuvannia» №1178 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On approval of the features of public procurement of goods, works and services for customers provided for by the Law of Ukraine "On Public Procurement", for the period of the legal regime of martial law in Ukraine and within 90 days from the date of its termination or cancellation" №1178], 2022. *Verkhovna Rada of Ukraine*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF#n732>> (in Ukrainian).
- Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Poriadku formuvannia ta vykorystannia elektronnoho katalogu» №822 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On Approval of the Procedure for the Formation and Use of the Electronic Catalog" №822], 2020. *Verkhovna Rada of Ukraine*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/822-2020-p#n8>> (in Ukrainian).
- Rymshyn, T., 2025. *Skasuvannia Hospodarskoho kodeksu Ukrainy v aspekti medychnoi reformy [Abolition of the Economic Code of Ukraine in the aspect of medical reform]*. In: Khmelnytskyi Leonid Yuzkov University of Management and Law. *Administrative and legal principles for ensuring the development of Ukraine as a European state: Collection of Abstracts of the 29th Annual Scientific Conference of Academic Staff, Doctoral, and Postgraduate Students, Khmelnytskyi, March 27, 2025. pp.80-83. (in Ukrainian).*
- Selivanova, I., 2025. *Vidmina HK Ukrainy: yaki naslidky pryiniattia zakonoproektu dlia zakladiv okhorony zdorovia [Abolition of the Civil Code of Ukraine: Implications of the*

- Draft Law for Healthcare Institutions*]. [online] Available at: <<https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/vidmina-gk-ukrayini-yaki-naslidki-priynyattya-zakonoproektu-dlya-zakladiv-ohoroni-zdorovya.html>> (in Ukrainian).
- Sirko, V.S., 2024. Koruptsiini ryzyky v publichnykh zakupivliakh: analiz koruptsiinykh ryzykiv ta metodiv yikh minimizatsii, vkluchaiuchy zakonodavchi ta orhanizatsiini zakhody [Corruption risks in public procurement: analysis of corruption risks and methods for minimizing them, including legislative and organizational measures]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 9, pp. 260-262. DOI: 10.32782/2524-0374/2024-9/60 (in Ukrainian).
- Tsyvilnyi kodeks Ukrainy № 435-IV [Civil Code of Ukraine № 435-IV], 2003. *Verkhovna Rada of Ukraine*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>> (in Ukrainian).
- Ukraine Facility, 2024. *Plan dlia realizatsii Ukraine Facility 2024-2027 [Plan for the implementation of the Ukraine Facility 2024-2027]*. [online] Available at: <<https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/>> [Accessed 10 May 2025]. (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro derzhavni finansovi harantii medychnoho obsluhovuvannia naselennia № 2168-VIII [Law of Ukraine On State Financial Guarantees for Medical Care of the Population № 2168-VIII], 2017. *Verkhovna Rada of Ukraine*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini № 280/97-VR [Law of Ukraine On Local Self-Government in Ukraine № 280/97-VR], 1997. *Verkhovna Rada of Ukraine*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia № 2801-XII [Law of Ukraine Fundamentals of Ukrainian Legislation on Healthcare № 2801-XII], 1992. *Verkhovna Rada of Ukraine*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#n627>> [Accessed 4 May 2025]. (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro osoblyvosti rehuliuвання diialnosti yurydychnykh osib okremykh orhanizatsiino-pravovykh form u perekhidnyi period ta obiednan yurydychnykh osib № 4196-IX [Law of Ukraine On the peculiarities of regulating the activities of legal entities of certain organizational and legal forms in the transitional period and associations of legal entities], 2025. *Verkhovna Rada of Ukraine*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>> [Accessed 5 May 2025]. (in Ukrainian).
- Zmyslia, O.V., 2022. Osoblyvosti zdiisnennia publichnykh zakupivel u sferi okhorony zdorovia [Peculiarities of public procurement in the healthcare sector]: work for obtaining a master's degree: speciality 073 - management / scientific director V. O. Kasyanenko. Sumy State University. 50 p. (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 12.05.2025 р.

Telelekov D.

HEALTHCARE INSTITUTIONS AS PARTICIPANTS IN PUBLIC PROCUREMENT

In January 2025, the Law of Ukraine “On the Features of Regulation of the Activities of Legal Entities of Certain Organizational and Legal Forms in the Transitional Period and

Associations of Legal Entities” was adopted, which abolished the Commercial Code of Ukraine and obliged state and municipal healthcare institutions to re-register as state and municipal non-profit organizations. The article examines the differences between a non-profit enterprise and a non-profit organization. The positive and negative features of such reform of healthcare institutions are indicated. The attraction of private capital and the introduction of effective business models may be positive, while negative changes may be the growth of inequality in access to medical services, regional imbalance and potential fragmentation of the healthcare system;

It is noted that medical institutions in public procurement can act as both customers for the purchase of medicines and equipment, and as performers providing medical services. Participation in procurement by healthcare institutions is regulated by the Resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine, which determine the features of the procurement of medicines and medical devices.

Keywords: *healthcare institution, public procurement, medicines, municipal non-profit associations, state non-profit associations.*